

РЕЦЕНЗІЇ

З ЧЕРНІГІВЩИНИ - У КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(Рецензія на довідник: Чернігівчани в Київському університеті : довідник / автори-упорядники М. І. Обушний, І.М. Забіяка; за заг. ред. М.І. Обушного. К.: Міленіум, 2019. 368 с.)

Нещодавня презентація в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка унікального видання – біографічного довідника “Чернігівчани в Київському університеті”², авторами-упорядниками якого є уродженці Чернігово-Сіверського краю професор Микола Обушний та журналіст Іван Забіяка, викликала не лише читацький інтерес, а й певний публічний резонанс. І для цього є, як уявляється, певні підстави.

Насамперед, викладені у виданні біографії викладачів, науковців і працівників університету відображають подвижницьку, передусім, інтелектуальну діяльність представників Чернігово-Сіверського краю у Київському університеті упродовж його 185 років його існування. Видання, як наголошувалося на презентації, є унікальним, уявляється благородною та шляхетною справою, оскільки вперше вміщено близько 200 статей про земляків - науковців, викладачів і співробітників, що працювали або ж працюють нині, мають вчені ступені та звання, самовіддану та наполегливу працю, високими професійними зусиллями яких наповнюється донині скарбниця славетного закладу освіти, формується його легітимний науковий та освітній статус, утверджується загально визнаний авторитет та новаторська місія упродовж майже двох століть.

Підкреслено, зокрема, що педагогічний колектив Київського університету пишається тим, що на Чернігово-Сіверській землі, а саме в Новгород-Сіверській чоловічій гімназії навчався свого часу перший ректор Імператорського університету св.Володимира Михайло Олександрович Максимович. Про фундаментальність знань, що надавалися викладацьким складом Новгород-Сіверської гімназії, свідчить хоча б той факт, що її випускниками були такі відомі українські особистості як Костянтин Ушинський (його ім'я носить нині гімназія), Пантелеймон Куліш, Микола Кибальчич та ін. Ректорами університету обиралися також Микола Карлович Раннекамф, уродженець с. Олександрівка Корюківського району та Михайло Улянович Білий, який народився в с.Москалі Чернігівського району. Більш ніж столітні освітні традиції знайшли подальший розвиток, творче втілення у діяльності

багатьох педагогічних колективів загальноосвітніх шкіл, гімназій і коледжів, вищих навчальних закладів Чернігівщини. Свідченням цього є соціальна, освітня та наукова затребуваність: своїх представників до славетного вишу делегували практично всі райони Чернігівської області включно з обласним центром.

Окремий розділ довідкового видання присвячено Героям України, лауреатам Державної, Шевченківської й інших іменних премій, зокрема, основоположнику українського кіномистецтва, письменнику і художнику О. П. Довженку, композитору, хоровому диригенту і педагогу Г. Г. Верьовці, президенту Академії наук вищої школи України, професору М. І. Дробноходу, письменнику і кіно-драматургу Ю. О. Збанацькому, акторці і театраль-ному діячу, першій народній артистці УРСР М. К. Заньковецькій, поету Л.Н. Коваленку (Горлачу), публіцисту і громадському діячу Л. Г. Лук'яненку, державному діячу І. С. Плющу, літературознавцю А.Г. Погрібному, актрисі А. М. Роговцевій, поету, перекладачу, публіцисту і громадському діячу П. Г. Тичині, академіку Ю. С. Шемшученку та багатьом іншим видатним представникам Чернігівської землі.

До когорти тих, хто окрилені добром і славою Чернігово-Сіверщини, сприяли формуванню науково-освітнього потенціалу України, її становленню як незалежної держави автори-упорядники цілком слушно відносять як уродженців нашого мальовничого краю, так і представників столичної університетської освіти, науки і культури, внесок яких у розвиток є багатограним і досі недостатньо дослідженим, адже йдеться про класиків української літератури Т. Г. Шевченка, М. М. Коцюбинського і Пантелеймона Куліша, українського фольклориста й етнографа, В.П. Горленка, творця ракетної техніки Миколу Кибальчича, лауреата Нобелівської премії у галузі біології, уродженця Прилук Соломона Вахсмана, меценатів Г. С. Тарновського, В. В. Тарновського (старшого) та В.В. Тарновського (молодшого), П. С. Коробки, Г. П. Галагана, сім'ю Безбородьків, представників української громади м. Чернігова – Д. Яворського, М. Федчика, Л. Шрамченка та багатьох інших громадських і культурних діячів.

Біографічне видання із зацікавленням, поза сумнівом, буде сприйнято як академічною й освітньою спільнотою, краєзнавцями, так і представниками культурних, ділових і підприємницьких кіл, зважаючи на інформаційну та пізнавальну,

² Чернігівчани в Київському університеті : довідник / автори-упорядники М. І. Обушний, І.М. Забіяка; за заг. ред. М.І. Обушного. К.: Міленіум, 2019. 368 с.

теоретико-практичну спрямованість статей, оприлюднені біографічні відомості, а також наданий перелік наукових праць номінантів. А це означає, що викарбовані на гербі Київського національного університету імені Тараса Шевченка – *Utilitas, Honor et Glorie* (Користь, Честь і Слава), уособлюють історію університетської освіти і науки, її сучасний стан та перспективи розвитку у долях нинішніх і майбутніх поколінь, у тому числі і представників Чернігово-Сіверського краю.

Недюха Микола,

номінант видання,
доктор філософських наук,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри конституційного та
міжнародного права Таврійського національного
університету імені В.І. Вернадського
заслужений діяч науки і техніки України